

Nepodpisani se dopisi ne štampaju. Pripremljena se pisma, oglašivačima, štampaju po običnom cjeniku ili po dogovoru. Isto tako je sa prilici. Novci se šalju poštarskom nametnikom (assegno postale) na administraciju „Naša Slova“. Ime, prezime i najbližu poštu valja izno omatiti.

Komu list nedodje na vrijeme, neka to javi odmah. Listu u otvorena pisma, sa koje se ne plaća poštarine, ako se izvane napiše: „Reklamacija“.

NAŠA SLOVA

Poučni, gospodarski i politički list.

Slogom rastu male stvari, a seloga sve pokrvari. Nar. posl.

Iskazi svakog četvrtka, tj. svake nedjelje. Dopisi se novčano plaćaju. Nabljegovani listovi se ne štampaju. Predplata za poštarinom stoji 5 for., za seljake 2 for. na godinu. Razmjerno for. 2/3 i 1 za pol godine. Izvan carevine više poštarina. Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija nalazi se u Via Farneto br. 14.

Slava.

Izbornikom seoskih obćina Istre i kvarnerskih otoka!

Gospodo izbornici!

Sjajna narodna pobjeda u izvanjskih obćinah čitave Istre, koju ste Vi izvojevali dne 16. t. mj. u svih 6 izbornih sjela, napunjuje nas iskrenim ponosom. Mi nismo ni časak podvojili o Vašem poštenju, o Vašoj postojanosti i čvrstoći, ali znajući za sve patkenske spletke naših narodnih protivnika, bijasmo zabrinuti, da bi jednoga ili drugoga između Vas mogli u zadnjem času zapriječiti, da ovršite svoje najveće državljansko pravo. Hvala Vašemu značaju i Vašemu narodnomu poštenju narodni dušmani neusudise se napostovati Vas i tako pristupiste svi složno na biralište, te predaste Vaše glasove narodnim prvakom Gg. Dru Matku Laginji i Prof. Vjekoslavu Spinciću.

Porečki sploškari oduzeše doduše protuzakonito trojici naših fiducijara u Poreču pravo glasa, al' taj nezakoniti čin nije im pomogao. Obojica narodnih predložnika bijaše izabrana takovom većinom, da je to moralo smesti i naše narodne protivnike i njihove tajne i javne zaštitnike.

Taj krasni uspjeh narodne svijesti i narodne odlučnosti razveseliti će vas naš rod, te će se uz ime dičnih naših zastupnika svuda sa ponosom i radostju spominjati i imena Vaša, volevriediti naši izbornici.

Radost našu dielite iz punog srca i Vi čestiti naši izbornici a dieli ju bez dvojbe i sav hrvatski i slovenski svijet, gdje god ga imade. Hvalcć Vam iz dubine srca na uzornom postapanju, klićeno oduševljeno: Živili narodni prvaci i novoizabrani zastupnici Dr. M. Laginja i Prof. Vjekoslav Spincić! Živili dični naši izbornici Istre i kvarnerskih otoka! Živili čestiti naši biraci svih izvanjskih obćinah Istre, koji posegnu prvi u narodni boj osvjetlav si toli krasno svoja poštena lica!

Novinski glasovi o uspjehu izbora u obćoj kuriji u Istri.

Donasmo nekoliko glasova iz novina, koje su nam u ruke došle, o uspjehu izbora u Istri.

Kako su slabo bečke novine obavještane, a valjda i neće da budu bolje, kaže list konservativnoga plemstva „Vaterland“.

U većemjem broju od 10. marča pisao je, da su u Istri četiri kandidata: hrvatski dr. Laginja, slovenski župnik Kirac, talijansko-liberalni dr. Bartoli, i socijalistički Gerin.

„Vaterland“ kako se vidi crpio je te viesti iz glavnoga židovsko-liberalnoga lista „Neue Freie Presse“, neobazirajući se na okolnost, da taj list o Slavenih uvijek tendenciozno piše, i to onako, kako mu to židovsko-liberalni talijanski listovi iz Trsta, Poreča i Pula dojavu. Ti listovi bili su prije negdje javili, da je dr. Laginja pogibeljno obolio, i izrazili su licumjerski svoju sućut. Bila je varka. Tik

pred izbor javili su, da je kandidat slavenske stranke ližnjanski župnik Luka Kirac. Bila je i opet varka, koju je mogao opaziti svatko, koj i malo pozna naše odnose, i imenito naše protivnike. Hrvati i Slovenci u Istri idu tako složno, da svi pokušaji razvrći njihovu slogu, nisu do sad nikakva uspjeha imali.

Isti bečki „Vaterland“ javio je dne 11., da su si stranke u Istri odlučno stajale jedna proti drugoj, i da je rezultat izbora taj, da ima u Istri talijanski element za sada još preveliki.

To tvrdi „Vaterland“ neznačaj ili nemarod za to, kako je došlo do toga rezultata i neznačaj ili nemarod za to, da su političke oblasti stvorile tako sekucije, da po mogućnosti osjeguraju većinu Talijanum; da su predstavnici nekih tih oblasti odgovorili naše upliviije mužveve, da glasuju proti kandidatu hrvatsko-slovenske stranke; da su se na oči takovih predstavnika zbivale nečuveno nezakonitosti, navlastito u Labinu, Motovunu, Oprtlju, Sv. Lovreću puzanićkom, Vižinadi i Tauru.

Jako značajno je, kako pišu talijanske novine. Već je poznato, kako porečka baba „L' Istria“, prije izbora usjek o nekakovu istrijanskom patriotizmu babinja, a kako poslije obačjenih izbora svoje istrijansko u talijanstvo izvru. Tako je činila svaki put, tako i ovoga puta. U broju od 6. marča, kad bijahu već obavljeni izbori izbornika, pisala je među ostalima, da su u Poreču glasovali za njihovu, građaku, talijansku listu fiducijara također e. kr. činornici raznih ureda, i zahvaliti iz svega srca u ime patrie svim onim vedaćušim, koji su se zauzeli ozbiljno, junački, složno, za pobjedu talijanske ideje.

U istom broju zaključala je socijaliste, da glasuju za kandidata talijanske stranke, predavajući njim, da će pak možda neskorog doći vrijeme, kad će ta stranka njim vratiti ono, što bi oni sada njoj dali.

List magjarske vlade, izlazeći talijanskim jezikom na Rieti, „La Bilancia“, ima u svojem broju od 11. marča dopis iz Opuzice, pod naslovom „Izbori u Istri“. Tu se čita od riječi do riječi ovo: „Išter su se obavili obći izbori u Istri; ti su jako znameniti, pače odlučni, pošto se u njimi pokazao naradni karakter pokrojuju. Vriedno je izaknuti činjenicu, da je Liburnija nesamo sudjelovala u narodnoj borbi, nego da je odlučio pobjeda. Pobjeda prikazuje se još sjajnijom obzirom na uzornu držanje Kastavaca, sekcije Rukavac, koji su poslije 25 godina sbacili javnim protunarodni. Glasnjud istnoglasno za narodnoga kandidata dra. Bartoli, koj je dobio 327 glasova, dočim jih je Laginja imao jedva 296. Veliko oduševljenje. Nista nisu pomogli obećanja i ponude znatnih svota dr. Krstiću, kojemu se mora biti zahvalni, što je izvadilo kamen iz predjemne tvrdnjave hrvatsva, Kastava. Mi predviđamo, da će sloga umjerene slavenske stranke sa narodno-istrijanskom postati činjenicom u nedaljoj budućnosti, i da će razkrabuljati poglavice hrvatske stranke; i da će dobi istrijanski Slaveni zapustiti redove onih, koji bi jih htjeli pripojiti narodu njim posve tuđem.“

Značajno je i vriedno, da svaki naš ovo sve dobro zapamti.

Uspjeh izbora pokazao je narodni značaj Istre, a to će reći talijanski, jer je izabran kandidat talijanske stranke, Talijan, koji i nije za druge kandidova, nego da se taj talijanski značaj Istre pokaže.

U toj narodnoj, to jest talijanskoj borbi sudjelovala je i Liburnija. To jest liburnske obćine Lovranska i Veprinačka, i sekcija Rukavac. Oni su sbacili jaram protunarodni, to jest protutalijanski, i dali se pod jaram narodni, to jest talijanski,

glasnjud za narodnoga, talijanskoga kandidata.

Govori se o obećanjih i ponudah znatnih svota dr. Krstiću, a zna se, da nije trošio novca iz svoga, i bilo je tiskano od kud da jih dobiva; zna se za njegove puteve u Poreč i u Trst; zna se, da se je u sekciji Rukavac radilo novci, „žurje“ u sekciji Vrsani i mnogimi litri nadamni“, bačvami vina i mnogimi litri rakije; zna se, da je jednomu izborniku volosko-opatiskomu došla iz Poreča ponnuda znatne svote od 2000 for., ako hoće, da agituje za narodnoga, talijanskoga kandidata.

Dr. Krstiću mora biti narodna, talijanska stranka zahvalna, a takovom mu se je već pokazala, kad su ga riečki odlučujući krugovi, koji stoje blizu listu „Bilancia“, bili izagnali iz Rieke, a sada kada je dobio ljude iz sekcije Rukavac, dozvolili mu, da može opet na Rieku, pa bilo to i u kancelariju dra. Andre Bakarića.

Sloga slavske umjerene stranke u Istri sa narodnom strankom istrijanskom znači dakle birati Talijana za zastupnika, i pozakivati tim narodni, talijanski značaj Istre! Dobri istrijanski Slaveni su oni, koji to pomogu činiti, koji se daju pod talijanski jaram! Mi se ufamo u Boga i pravicu, u sviest ljudsku, da će baš ovo, što se je dogodilo u Rukavčkoj sekciji, kao i u Veprinačkoj i ovranskoj Lobčini, osvjestiti naše ljude u tih danielih Istre, da se već drugi put neće dati varati i zavadjati nikim, nego da će biti u redovih poglavica hrvatske ili hrvatsko-slovenske stranke, ne radi ovih, nego radi poštenja načela, koje zastupaju, radi dobra cijeloga hrvatskoga ili hoćete li slavenskoga naroda u Istri.

„Il Piccolo della Sera“ od 10. marča, taj židovsko-liberalni list, donesao je već večer dana izbora brzojavu o uspjehu i radosti nad uspjehom. U brzojavki iz Pula veli, da je nekoliko tisuća građjana išlo po gradu, kad su saznali za uspjeh, i da su klicali talijanskoj Istri.

Isti list ima u brojevih od 11. i 12. dopisa iz raznih gradova Istre, kao nar. ročito iz Kopra, Izule, Bizeta, Puzina, Rovinja, Voloskoga, pod naslovom „Citrois nazionale in Istria“. Tu se pripovjeda o glasnjah, o „patriotičkih“ pjesmah, koj- da su završavale sa „croati mai più“. Svuda se je vikalo „Ervica V Istri italiana“, imenito pak u rodnom gradu dra. Bartoli, i njegovoj prisutnosti, u Rovinju, gdje i da se je vidilo i „candele e palloncini veneziani“. Iz Opuzice se izćie osobitim zadovoljstvom, da su u izbornoj komisiji bila četiri člana spadajuća stranki „istarsko-narodnoj“, čitaj talijanskoj, na koje čeln bio je „sig. Andreicich, podesta di Veprinaaz“. Za to hvala e. kr. kotarskomu kapetanu Alojziju Fabiani-u, koj je sva četiri imenovao kako je već poznato. „Panslavisti“ da su predviđjali poraz, pak da su kušali sve moguće načine, da podkupe i fiducijari iz Rukavaz“, i dospjeli su tako daleko, da su dr. Krstiću nudjali pet tisuć forinti! Nazov „panslavisti“ je već preludo nego da bi se nanj obuziralo. Nego, ako bi se u Kastavščini imao tko nazivati „panslavisti“, to bi bili Krstić i njegova družba, koja je izabirala pod lozinkom „Slaveni da“, Hrvati nikad“. A ti Slaveni su pak glasovali za žestokoga Talijana dra. Bartoli, koj hoće, da je sva Istra talijanska. A i to dolazi dobro onim, koji uzdržaju izdajice, kako su mislili, da njih bijaše dobro, kad su hrvatske zastave kupovali za puk po Kastavščini, da pak malo kasnije proti njim dignu nebo i zemlju. Hrvatski i slovenski muževi Istre neimaju novca ni za komu jih dati, ni za komu jih nuditi. Oni rade poštenjem, dočim stranka, koju židovsko-talijanski list zagovara, radi samo novcem, pijankami, varanjem svakojakim. To je i

preved dokazano i u Rukavcu i drugdje po Istri.

Dopisi.

Izbir fiducijara za V. kuriju u Krku. U netom minulih izborih za V. kuriju bilo je seoce Vr h pripojeno talijanskom gradju Krku. Vrh broji 417 stanovnika hrvatske narodnosti tako, da u toj kuriji smaže kakovih 70 glasova. U Krku obitava k tomu i kojih dvadeset Hrvata. Pa i med samimi Krčani imade jih njekolicina, koji rado podupiru našu stranku, upoznavajući u naših zastupnicih bolje prijatelje puka nego li u svojih. Obzirom na sve to upustisimo se dne 22. febrara o. g. i u Krku u izbornu borbu za V. kuriju. Učinili smo to ne možda u nadi, da ćemo pobjediti, već jedino za to, da pokazemo Krčanom, da Vrsani i ostali odvjesjnji Hrvati nisu s njima, s Talijanima istog mnjenja u izboru zajedničke četvorice fiducijara. — Pomenutoj dana ih zatekosmo nepripravne Od 8 do 9 sati u jutro glasovalo je njihovih 40 naših 12; na red jih, da su se oni sa onom četrdesetoricom miš jur izoprili; jer netom nadodje lakovih 50 naših Vrsana, zatvori njihova komisija izbore već u 9¹/₂ sati u jutro, nepripraviti više nit Vrsana nit u obće naših k glasovanju prem je zadnji od danieli glasova bio naš. Utekose se tomu bezakonja u bojazni, da ne doživu sramotan poraz u pretežno talijanskom gradju Krku. — Proti tom postupku uložisimo utok, ne nadajući se nimalo, da bi u današnjih naših okolnostih bio vraćen. Kad na naše veliko čudo o izbori gradjaca Krka s Vrhom za V. kuriju od 22. febrara budu uništeni i razpisani novi za dan 6. o. m. Razv-sellio nas je to ne sbog izbora u Krku, gdje za nas nije absolutno bilo izgleda za pobjedu, već što smo iz toga smjeli očekivati, da će se tako nvažiti i naši utoci podneseni proti nezakonito obavljenim izborom u Labini i Vižinadi, Sv. Lovreću puzanićkom i Oprtlju, gdje je naše pučanstvo u vćini i gdje bismo po tom bili u iznovičnih izborih najbrže odniei pobjedu. Prevarisimo se u tom našem očekivanju. Utrajlo se samo utok proti izborom u Krku, gdje Hrvati nisu nit išli za pobjedom, pa nam se i nehotice namiče pitanje: nije li to postupak, kojim se je neko hrvatski pokazati tobož pravdnim pramu Hrvatom ondje, gdje Talijanum nije prietla nikakva pogibelj?

Krčka su gospoda bila upravo pobie-nila kad su saznala, da jim je uništen izbor. Njihov bies lahko je shvatljiv netom se uvazi, da su jim prvi izbori prošli bez potroška. Nije tako bilo s drugima. Saznav za uništenje, začuše obhetati i svoje Krčane i naše Vrsane baš grozničavom gorljiviećin. Prvini, kako se čuje, dužnikle predat sudu; druge su pak zastranili zametnucem pravila radi tobožnjih obć-skih prisvojaka. Do 70 i čkih obćnura uzese onog jutra uz dnevnicu od 70 nva za popravak puta uz mere; a u istinu pak za to, da jim budu pod okom i da glasuju za nje, što i učinise. Za svoje pristase kupili su „Signori“ do 50 kgr. kruha, četiri hektolitra vina, desetak litara rakije i ruma. Sav taj dar božji čekao je njihove braće u blizini izborne dvorane, gdje bi si svaki od njih najprije natrpao želudac i okvasio grlo, a onda tek pošao na junačko (?) djelo. A kvasili su si grlo i te kako! Ta već iz prvoga jutra mnogo je njihovih biraca mjerilo ulice. Kroz tu vinskiu maglu težak je odušje bio našim pristup k izbornoj žari: zali je ipak, da su se Vrsani dali zadržati, te jih je tek šaćica došlo. Čast pak toj šaćici i onoj dvadesetorici naših braća, koji su uprkos naručnim zviždučinom glasovali za naše predložnike i time po-

Inčili ono, za čim se je jedino išlo: on-
jeliti naime radi Vršana ovdješnjim
Talijanom jednoglasu izbor njihovih fidi-
cijara. Za to baš bila je upravo komična
ona malakita razigranost krekkih Talijana
nakon slavno (?) izvještena pobjeda. Ta-
to je bila Pirhova pobjeda! Biti će,
da su s glasbom i pjesom na trgu u ko-
rizmi (što — mimogred budi receno —
ne služi nimalo na čast kćerkom munici-
piju (P), koji je to došlo? htjeli nštkati
žalbu za potrošenim novcem u te izbore.
I nije bogne šala! Nakon pobjede naru-
čiše ti „Signori“ dva objeda: jednog za
finije, drugog za prostije svoje birače. K-
tomo svaki birač dobio je i cigara. Ob-
ćenito su govorikalo, da su gospoda (ne-
znamo da li iz svog žepa ili iz koje iz-
borne zaklade) za svu tu komediju potro-
šila kakovih 300 forinta. Najkomičniji bio
je završetak te komedije. Krekki siromasi
— a tih ima u izobilju — šaputali su
među sobom: „Naši „Signori“ ne bi nas
bili ovako pogostili, da jim nisu Hreati po-
ručili račun“ te su nas doista ti siromasi
nakon pobjede nekom zahvalnošću susre-
tali. Gospodi pak, napastovanoj od siromaka,
da jim ona ndieli još cigara, vinuo bi se
ovdje ondje iz grudih uzdah: *a questi dia-
voli mai che basta* (ovim vragovom nikad
nije dosta).

Franina i Jurina

Fr. Biž, biž, glej ce se valja za tobu.
Jur. Ce ti je Frane, ce si hantav?
Fr. Nisam ja hantav, ni munjen, teh neki
za manu teče.
Jur. Po bošnjice, ne varas se, Kokošić je,
skripije se za ov kantau, glej ondi
je jedan venjski Ancijan, pohebajmo
ce de mu mudroga govorit.
Frane i Jure sakriveni hebaju.
Poteštati Kokošić: Ce sta i vi o-
vuda Ancijane?
Ancijan: O! šijor si gospodine!
Poteštati: Ce vam se čini od ovih
balotacijoni, ce nebi oni popi dva
meritili šib, da smo mi Hrvati, su
mi oteli grad smući, da nisam se
inženjat poslat ih na cimiter i furba-
rija s dovin ljudi mi pomogla. Ste
videl, ja sam on dan bil zvan sebe,
ni sam znal ni ce govorim, ni ce
delam, ni kud hodim; Bog nas čuvaj;
meni ni pamet služila on dan. — An-
cijane, ču vam praviti kako prijatelje
jedan sekret. Za mene je va Istriji
27 poteštati, da budem za deputata
za Beč. Ce vam je Spinčić, ce je
Laginija, njm ne ce nijedan
dobra, ako ne dva tri sela koto
Lovrana.
Oni gredu u Beč i tamo se sprave
zi Cehi i Kranjci, zač se ne sprave
zi pametnimi ljudi, s kima bih se ja,
da sam deputat.
Ancijan: Ma skužajte šijor potešta,
ja sam moj vot dal za Laginju, zač
on je naš čovik od težačke ruke, on
pozna naše potrebe, i Vi ste, ma...
Poteštati: Ce! Ce! melte, ja ču go-
vorit: Mene su molili, da budem de-
putat za Beč, ako bih ja otel prijel,
onda bi bilo dobro za našu Istriju,
ce de Spinčić, ce Laginija, ja se
poznani, ja sam prijatelj zi samim,
samim...
Čuš iz kuta, a Kokošić oprli pete.
Fr. O! Ancijane, kega mudroga poteštata
imate Vi.
Ancijan: Govori, da je bil u Beču, da
ga tamo žele, da bi jimal veli kari-
jeru, ma ja mislim, zač dobro ga
poznam, da bi on bil najbolji za međ
naše ženi, zač je dobar za čukulat,
kolikogod češ.
Fr. Dobro ste poznal njegove maganje.
Ancijan: Frane i Vi prijatelje drugi,
Vi se imate tornat do 8 dan u grad,
a mene play čeka moram doma, čemo
se onda bolje porazgovorit, a recite
svakemu, ki Vas pita za Kokošića, da
je on sablja u tudjih rukah, Bog mi
prosti, zač da doia na svoju ruku,

li se malo red, da mu fali li je...
dascica u glavi, ili su mu vrane no-
zag izisale. Do vidjenja!
Fr. Ča da je po Kastavščini još pust?
Jur. Nemeh i munjeneh more bit i va
korizme.
Fr. Po moju grešnu oni stepiblepi iz
Bregi, Rukavca, Matulji itd. su sto-
puti hujl nego brižan Tančina.
Jur. Dragi ti, ča neznaš da je marač.
Fr. Pak?
Jur. Zene se mački i tovari.

Fr. Ča da njavči i na Brgradu?
Jur. Bože moj, kade se va marče ne-
njavče!

Različite vesti.

Izbor zastupnika za izvanjske občine
Iste. Dne 16. t. mj. primili smo prije
podne brzojavnu vist iz Vodnjana, kojom
nam je prijatelj javio, da je pristupilo k
izboru svih 15 naših i svih 32 protivnih
fiducijara.
U Koprni i Poreču biralo se valj-
da izvan grada ili bijaše tako uređeno,
da naši izbornici nemogohu u grad, a timi
ni do brzojavnog ureda i tako nismo do
poslije četvrte ure po podne znali za ko-
na ni uspjeh izbora. Tada smo jedva do-
znali, da bijaše izabran dr. Laginja
sa 18 glasova većina.
Sljedećeg dana doznali smo iz novina,
da je izborna komisija u Poreču pro-
tuzakonito unistila 3 naša glasa i tako
mjesto da je dobio dr. Laginja 118 gla-
sova, dobio je sumo 115 glasova. Proti-
tonu unistjenju, da je govorio i c. kr.
upravitelj onoga kotara. Naš narodni pro-
tivnik i protukandidat dr. Rizzi dobio
je sumo 97 glasova. I tako bijaše pro-
glašen izabranim g. dr. Matko Laginja
za izvanjske občine zapadne Istre.
U istočnom dijelu Istre t. j. u Volo-
skom, Pazinu i Krku prošao je izbor za-
stupnika posve u redu.
Iz Pazina javilo nam se najprije, da
je dobio g. Spinčić tamo svih 70 gla-
sova; zatim primismo brzojav u iz Volo-
skog, kojom nam javiše, da bijaše i tamo
jednoglasno izabran Spinčić sa 73 gla-
sova. Komučno stigla nam brzojavka iz
Krkca, po kojoj doznasmo, da je tamo do-
bio Spinčić 39 a protivnik Francesco
Coglievina 8 glasova. G. Spinčić
dobio je dakle u svemu 182 glasa a na-
rodni protivnik „Signor Francesco Coglie-
vina, Podestà di Cherso“ čitavih 8 glasova.
Altroché finisco, što mu ga proricaše
redoljubiv iz Baške.
Ovo je doista gajava pobjeda, na ko-
joj čestitamo srdačno gg. zastupnikom i
njihovim dićnim biračema.
Izgredi kod izbora zastupnika za V.
kuriju u Koprnu. Prijatelj izbornik piše nam
kao očevitac sljedeće: Dani izbora kod nas
u Istri jesu dani grozote; nečuvena nečovje-
stva, divljačtva i biesnote ne da se opisati. Ja
ti očitio kažem, da idjem radje u najkraj-
viši rat nego li među talijansku podjiljavu
ruku. Ako štihš i miraješ, izgrati će na
Tebe sve što mu dođe na smrdañi jezik i
baciće te u Tebe, sve što mu dođe pod
ruke. Ako se braniš sumo rječju, onda ti se
smije u brk isti... i hvata te... Mi im-
demo zahvaliti što smo ostali živi samo brzim
nogom naših konja. Kad su nam najzlog-
nije žividali, rekao mi je poglavar: Sta je
to neka živid a ni Dalje nesmiješ ništa
priobćiti, jer bi ti list zaplenili. Priobći sve
zastupnikom pak neka oni čine svoju tamu, gdje
nemogu naši mogućnici plieniti (Iz prijatel-
skog pisma vidimo ove redke izpustiv sve
ono, što hi nam se moglo u danšnjih okol-
nostih zapleniti. Op. Ured.)
Napadaj na naše fiducijare kod izbora
zastupnika za V. kuriju u Poreču. Od tamo
nam piše prijatelj. Naši fiducijari ovoga ko-
tara pripravili su i podpisali utok proti ne-
zakonito objavljenim izborom za ovu kuriju
i. abinu u Oprtlju u Vizinadi, Taru
itd. te su htjeli taj utok izvršiti poslije oba-
vjenog izbora na zapisnik. Ali nebižase za to
vremena ni prigode. U Poreču mjesto, da
nađu potrebit broj oružnika ili vojnika, našli
su silno množstvo biesnih Talijana, koji su na-
borne režili kono i na divlju zvierad. Ni u iz-
bornoj dvorani nenadošje potrebita reda i
mira. Čim je svršio izbor naši fiducijari od
eltnoga straha nisu se podulali ni pokazati
sponemuti utok, bojeći se za svoju kožu.
Po dovršenom izboru zamolili su naši
fiducijari g. komesara, da im dade pratnju,
da mogu mirno izaći iz mjesta, ali molba
osta neuslišana. Ostavši sami u izbornoj dvo-
rani upita ih komesar zašto neida objeđovat,
na što mu rekoh, da se neufaju ostati niči
u Poreču, već da mole po treći put

ima dade pratnju, da mogu kći. Na to
im dade jednoga je diu o ga oružnika, koji
ih je pratio porečkimi ulicami put pokopa-
lišta svade izsmjehivani i psovanji od porečke
fukare. Na više mjesta zabravori im Porečani
prolaz. Na jednom mjestu htjelo oružnik
preseći put, ali tuj se nalazio vlastnik zem-
lišta, koji je natrag potjerao i oružnika i fi-
ducijare.
S našimi fiducijari došlo je do Poreča
i nekoliko prijatelja iz vana. Po dovršenom
izboru okočili Porečani — mužko i žensko —
te sve napali kamenjem, kad su počeli naši
bježati, Porečani za njimi i jedva jedvice, da
naši živo kožu odnesohu. Nekoji naši fidi-
cijari rekoše, da nisu toliko straha pretrpeli
niti u ratu kad je oko njih žividalo olovno
zraje.
Politički komesar rekao je našim, da
neima oružnika, koji bi ih dopratili samo iz-
vana grada doćim je u svakoj kočiji, kojom
su pošli kući talijanski fiducijari, sjedio po
jedan oružnik i dopratio ih do kuće.
G. kapelana iz Gradine, koji bijaše naš
fiducijar, kad je prolazio kroz Oprtlj, napo-
doše tamo kamenjem i jedva je žir utekao;
konja mu raniše u nogu. U Poreču rekao je
oružnik našim: B e ž i t e, B o ž e a k o m o-
ž e t e, j e r n i s t o s i g u r n i n i V i-
n i j a.
Sada jelva uvidjamo i znamo zašto su
bili poslani vojici u naš politički kotar. I
za to neka Talijani zahvale Bogu! Ovo sve
neka sprave dićni zastupnici gg. Laginja i
Spinčić u svoju torbica, pak neka ju iznesu
u carovinskom vieču, gdje nevladaju istarski
Talijani i njihovi zaštitnici.
Izbor za gradove u Istri. Kazali smo
u zadnjem broju, da će hrvatsko-slovenska
strunka u Istri postaviti svoga kandidata za
carevinsko vieču u istarskih gradovih jedino
u tu svrhu, da time dokažemo, da nas imade
i u gradovih Istri. Političko društvo „Edinost“
spor. zumno sa našimi narodnimi prvaci pro-
poručilo je privatno našim jednomišljenkom
u rečenih gradovih, da glasuju za urednika
našega lista g. Matka Mandića.
Izbor se vrši danas i to bez ikakve agi-
tacije s naše strane. Ono glasova, što bude
dobio naš predloženi, imade biti prosjed
proti tvrdnji talijanskih vikača, da su svi
gradovi Istre izključivo talijanski. Kad bi bilo
ikoliko agitacije s naše strane, dobio bi
naš kandidat bar dvostruko glasova više nego
li će ih dobiti.
Iz Voloskoga pišu nam dne 15. t. m.:
Stvar postaje sve to jasnja. Koji je za
Krstićem i s njim, za to se je imalo već
prije znakova, i dođ de sve na svjetlo u svoje
vrieme i na svojem mjestu. Glasovanje
dne 10. t. mj. i imenovanje članova ko-
mišije otvorilo je oči i onim, koji nisu
nekako mogli sivatiti sve stvari. Jucera-
šnjaj dan donio i novih dokaza, kojih u
ostalom već nikomu netreba.
U Matuljih, u krčmi Ivana Matulje,
počela je jučer već za rana svirati glasba.
Na upite Krstićevaca, što je to, odgova-
ralo se je, to je „Krstićeva muzika“. Od
nekih tobož izabrani župan i Mateša išli
su po kućah, i pozivali su ljude, da dođu
k „Zvanutu“ pak da će od tamo u Lovran,
i da će cieti čim badava jesti i piti. Ljudi
se je sabralo. Pod zastavom, koju je no-
sio Mateša, pod vodstvom dra. Krstića i
Vinka Dobrovčića Stocarića, i uz svirku
glasbe „provažari“, išla je četa put Vo-
loskoga. Pred uredom c. kr. kotarskoga
glavarstva zastavila se je. Na povike vodja,
klicata je četa: *Zivita Istro! Zivita Au-
stria! Zivita kapetan Fabiani!* A glasba
pak svirala cesarsku. Fabiani je izasao
na šhod u druztvo c. kr. komesara baruna
Reinleina, i smehljao se gledajuć i sinjajuć
četa. Na to je ova sa glasbom išla u
Černikovcu, pak tu klicata, a glasba svira-
la pred Njez. Visosti nadvojvodkinjom
Toskanskom. Četa s glasbom, zastavom i
vodjama išla je pak kroz Volosko, i došla
do kuće dra. Mandića. Tu je bila zaustav-
ljena po žandarjih, upozorenih po občin-
skom glavarstvu. Žandari pitali su vodje,
da li imadu dozvolu za povorku i glasbu,
a kad su vodje odgovorili, da ne, zapo-
vjedili su, da prestanu svirati i da se
razidiju. „Provažari“ stisli su brzo svoja
sviračad pod pazuhu, ljudi su se pokunjeno
svirali, a ona dvojica vodja po-kočila
je do c. kr. kotarskoga kapetana Alojzija
Fabianija.
Put u Lovran bio je tako zapriečen,
bar za onaj dan, objed pripravan kod
Zupara u Lovranu morali su, ili su radi,
pojeli sami Lovranci.
Za to su pak odmah poslije objeda
oni vodje sa glasbom opet sakupljali čete,
išli su u Rukavac, u Francide, u obće ho-
dili ovamo onamo izazivajuć svakojako.
Žandari su jih sledili neko doba. A došla
je neka ura po podne takodjer, kad su
pitali dra. Krstića, dali ima dozvolu za
sakupljati ljude i to, da svira glasba.

Krstić je odgovorio, da pismene dozvole
nemima, al da ima usmene dozvolu od c.
kr. kotarskoga kapetana, Alojzija Fabiani-
a, da ima od njega šaku ruke. Žandari su
si to dali red pred svjedoci, jer njm se
je činio nevjerojatno. Kako i što su
kasnije opravili s kapetanom, koga da su
izakali dugo po Voloskom i Opatiji, ne-
znamo. Već mrak naložili su žandari glasbi,
da već nesmie svirati. Dakle cieti dan
dozvolio se je, ako i ne pismeno, svirati;
cieti dan pustilo se, da se puk bunu, da
se mirne izaziva, a jedva večer zabranilo
svirati.
Kako smo se mogli obavjestiti, ob-
čina Voloska, kao ni Kastavska nije za
sve to ništa znala. Da li se je dogodilo
sve sa dovolom ili bar sa znanjem c. kr.
kotarskoga glavarstva Alojzija Fabiani-
a mi neznamo. Reč bi, da je. Ugađalo mu
je. Svakako smo u neprilici, komu bi više
čestitali, da li g. c. kr. kotarskomu ka-
petanu Alojziju Fabianiju, komu je dr.
Krstić sa onakovom četom priredio sere-
nadu, ili dr. Krstića, koj je c. kr. kotar-
skomu glavaru Alojziju Fabianiju priredio
onu serenadu.
Nevjerojeto, da je za serenadu znala
Njezina Visost, nit vjerujemo, da bi njoj
to drago bilo. Ona je starica; ona je u
zalosti; bila je nedjelja, i to postna, i
bila je upravo onu uru, kad je četa i
glasba sa vodjama na Volosko došla, sve-
čana služba božja u glavnoj crkvi. Ljudi
da su bezdušnici nagovorili, nek idu, da
će dobiti od Njezine Visosti 1000 frinti.
Možda bi bili išli i Njez. Visosti pre-
stolonaslednici Štefaniji u Opatiju, da njm
nisu zabranili žandari. — na molbu ob-
činakoga glavarstva Voloskoga. — I za
dana dosti!
Demonstracija u Pulj. Dne 10. t. mj.
protašen je izbor kandidata za petu ku-
riju. Sat kasnije prolazila je hrpa ljudi
ulicami vićne i urlične „Viva P. Istria“ i
Bog ti ga zna što sve na. Nije vredno
opisivati tu ludu procesiju, nego valja
opaziti tri važna, smešna a ipak karak-
teristična slučaja:
Povorka, o kojoj pišu, da je na hi-
ljade brojila, sastojala se iz jedno pedeset
dječurlije, recte *murarije* i jedno 100—150
odraslih ljudi, ribara, fakiana, tipografa,
Martinoliceve tiskare i činovnika občine
puljske. Kada su ti junaci vidjeli kajeg
našeg čovjeka, onda je došao od koman-
danta „befel“ „*Muti zighel!*“ a mlada četa
zaori vištedim glasom „Viva Istria“ a
brapavi basi pijane čete podapirali su tu
divlju harmoniju.
Četu vodio je neki Pola i nosio bar-
jak. Da, samo on je svoju zadacu pošteno
vršio, on zna zašto je barjak nosio, on
zna zašto je vikao i agitirao. O da bi
svake godine bili izbori, onda fraja Pola i
Trede. U povoreti vidjeli smo Marti-
nolića. Blied, poniknute glave, zamisljeni
Cemu? — ta doбили ste, dakle kurajo
Carleto! A da! Misli moje kud bludite a
na Rossia uvijek mislite! Tu su prave
muke, strahoe „Viva Bartoli!“ Do vidova
Carleto!
Iz Kaštelira pišu nam 15. t. mj.:
Blatni izbori u Vizinadi, kod kotar Poreč.
Izborne listine nisu još bile izložene kad
smo molili kot. glavarstvo, da nam po-
sebnu sekciju dozvoli — molba bijaše od-
bijena. Molili smo pismeno, da se našim
prvakom dozvoli prisustvovati u dvorani
izbornom činu; istu molbu poslali smo
brzojavom na namjestništvo, i dodali smo,
da se radi javnoga mira izbori svrše u 6
sati na večer. Odgovore čekuno još da-
nas. Listine smo prepisivali ali žaludo,
jer su nam jedne dali za prepis a drugimi
su izbornike zvali. Jedan naš reklam za
V. kuriju još danas nije riješen, jer ga
nas neobstoji §. 26. izb. zak. Za V. ku-
riju bili su nekoi naši reklam povoljno
riješeni, ali izborna komisija nije dekretu
priznala — što čemo kasnije dokazati.
Dne 2. t. m. bili su izbori za V. ku-
riju u Vizinadi. Kašteliraca i našeg naroda
iz vizinadskog polja došlo je u tolikom broju,
da nam pobjeda bijaše osigurana — što
su isti građani avidili. To je prvi put, da
su se ova naša brada sdručila — i ako
buda u buduće tako složni, osloboditi će
se u kratko tudjeg jarma. Što smo po-
četkom izbora predvidjali, to se je dogo-
dilo proti svakom zakonu. Glasovali su
mnogi od protivne stranke po dva, po tri
puta, premda se je to političkom komesaru
javilo, i premda je on isti jednoga pripo-
znao i protjerao ga kad je po drugi put
glasovati došao. Dokaza sa svjedoci imamo
dosta. Sa izbori zatazalo se je do kasne
noći, premda su naši proti komu protesta-
vali. Bila je velika kiša i tamno jer sa u
građnici gorle samo dvie svietiljke. Fakini
i druge sumljive osobe počele se turkati
među naše, to je nastala velika pogibelj

za naš narod. Preko 250 njih, koji nisu još glasovali, morali su otići pružiti od izvan grada od zandara i vojnika, ako su žellili zdravu kožu kak odnesti. Izbori bili bi lako svršeni i nezakonitosti odstranjene, kad bi se bilo barem jednom našem čovjeku dopustilo n'đvorani pristupivati. Odlučeno je bilo i proračunano, da mora protivna stranka predbotiti i tako se je moralo dogoditi uzpikos zakonu i pravici.

Dne 4. t. m. vršili su se izbori za IV. kuriju u Labincih. Pobjeda bila nam je i ovdje osigurana. Borili smo se morali ne proti Talijanom, nego proti rođenoj braći, koja su zatajila Boga i narod za komad žerila i malo pjance. Ovi naši protivnici imali su sukno i skare u rukah i odlučili su pobjediti, bilo zakonitim ili nezakonitim načinom. Od našo stranke pošao je prvi glasovatelj pop Ante Le govič, umirovljeni c. kr. kurat. Gospodin Faktor, mesar i načelnik viziunski, predsjednik izbornos komisije, odbio je njegov glas i brata mu Marka, jer da nije njihov porez razdijeljen. Na to je pop Ante protestirao, jer je on imao pravo glasa kao svećenik i kao umir. c. kr. kurat, makar ne bio posljednik. Politički komesar odgovorio mu je, da ne ima pravo protestirati i surovim načinom proferase ga iz dvorane. Ob ovom gospodin nećemo dalje govoriti, pošto ga je Svevišnji na pravedni sud još onaj isti dan pozvao i neka počiva u miru!

Istom motivacijom, kojom je izborna komisija odbila on dva glasa, odbila je još drugih naših 25 glasova. Neki Perkavac, naš čovjek iz Labincih, koji je usljed rekursa na namjestništvo dobio pravo glasa, bijaše odbijen motivacijom, da se broj njegove pozivnice ne slaže sa brojem listina. (Važna motivacija šta ne?) Neki Labinao Mate, Kaštelirac, naš čovjek, došao je na glasovanje dekretom, što ga je od glavarstva primio usljed reklamacije; komisija ga je odbila motivacijom, da plaća porez u Labincih a ne u Kašteliru. (I to je krasna motivacija, šta ne?) Neki Brečević, tudinao, u Kašteliru pženjen, koji ništa nepo-jeđuje, bio je iz listine brišan usljed reklama, na on je ipak od komisije bio primljen, jer je za protivnu nam stranku glasovao.

Čim su naši glasovali, morali su odmah pete pobrati, da budu njihovi slobođnjaci za više puta glasovati, što su zbilja i učinili.

Tako se zakon poštuje u Istri, u Austriji, god. 1897. po Luksrnu. Kaštelirac neka si dobro zapamete, da je proti našem narodu glasovao i Ri o s a M o m o l o, koji svojom trgovinom od našega naroda živi. Isto tako i Kovač Š k a t o n.

Naš narod je uzrujan i razdražen nad tolikom nezakonitost, na on je ipak ostao miran, jer živi u čvrstoj nadi, da će istina i pravica nadvladati. Protivna stranka, premda je pobjedila, ipak je pokunjena i poparena. Utok je ulozan.

Utok proti izboru zastupnika u V. kuriju u lošinjskom kotaru. Veleo. g. Ante Andrijić župnik u Baski, kao predsjednik izbornos komisije kod izbora zastupnika za V. kuriju upravio je c. kr. namjestnik u Trstu sljedeći utok:

Preuzvišeni!

U svojstvu predsjednika izbornog poverjenja u Krku 10. marča t. g. a) prosvjedovah na zapisnik protivu postupku c. kr. kot. poglavarstva u Lošinju, koje je, mimoišav svaku pristojnost, imena više fiducijara uneslo u listinu fiducijara krčkog birališta talijanskim jezikom, premda im je to isto c. kr. poglavarstvo izdalo izkaznice u hrvatski jezik i premda su oni u prvotne listine biraka uneseni hrvatskim jezikom. Na dokaz toga prilazem svoju izkaznicu i pitam Vasu Preuzvišenosti: ako se c. kr. kot. poglavar lošinjski nečaka zaneमारिवati na takav način hrvatski jezik za vrijeme izbora, u času kad bivaju strasti uzrujane, kako ga neđe zaneमारिवati onda kad su strasti utišane? i ako jedna javna oblast radi tako, kako neđe s namu postupati nađi protivnici? ili se možda takovim postupkom utire put željenom izmirenju stranaka u Istri? b) prosvjedovah na zapisnik i izjavih ništavniti in radice sve izbore fiducijara obavljanim u lošinjskom kotaru za petu kuriju, iznu drugili izbora krčkih obavljanih tamo na 4. t. m. Sv j prosvjed izjavu obrazložih motivacijom, kojom je c. kr. kot. poglavarstvo u Lošinju uništio prve izbore fiducijara u Krku, tim naime, što nije bila ustanovljena ura od kada pak do kada ima izbor trajati. Pa ura nije bila ustanovljena za nijednu občinu i za nijednu sekciju u kotaru lošinjskom, pa ako je taj vi-

ti um bio dostatan za uništenja prvih izbora krčkih, državiti 22. voljačo t. g. dosljedno tomu ima da bude dostatan i za uništenje svih ostalih izbora fiducijara za petu kuriju obavljanih u lošinjskom kotaru, navlastito onih, koji nisu bili jednoglasni. Na dokaz toga prilazem okružnicu i formular istog c. kr. poglavarstva u Lošinju, kojom su se navedjivali izbori u pojedinih sekcijah ovoga kotara i molim Vasu Preuzvišenost, da uzme u obzir ovaj moj utok, te ga ujedno sa ostalimi ovamo spadajućimi izbornimi spisil prosliedi visokom Ministarstvu unutarnjih posala.

o) pogledom na ustanovu §. 36 izbornog reda za car. više, i jer creskom fiducijaru Moise Francesco di Benedito nije nestalo kojega svojstva od kako je bio sastavljen imenik fiducijara, pristupio sam ga glasovanju, premda je bio proti istomu podignut prigovor, da je državljanin kraljevine Italije i premda mi na odnosni upit nije znao izvjestno odgovoriti, da li je i na čije je ruke položio prisegu vjernosti, već samo tvrdio, da je dobio austrijsko državljanstvo negdje god. 1892 ili 1893. Tu okolnost molim Vasu Preuzvišenost, da dade točno izviditi i iztražiti te naprama izpadku same iztrage pozove eventualno na odgovornost toli njega samoga koli c. kr. kot. poglavara u Lošinju,

d) Naprama drugoj alineji §. 51. izbornog reda za car. više opazim konačno, da mi izborni spisi biranih biraca nisu bili izmireni, niti ih je izbornos poverjenstvo vidjelo, kako li pak zapečutilo. Na taj način nisam se mogao uvjeriti, da li je tim spisom pridodana prvita poglavarstvena okružnica. To mi dalo povoda ovom utoku, a na dopunitbu mojih opazaka udinjeh na zapisnik dneva 10. marča 1897.

U Baski 13. marča 1897.

Pop Ante Andrijić.

Bartoli — umjeren Talijan!! Bečke židovske novine objavilo su izbor u V. kuriju u Istri po svojoj navedbi da bijaše izabran zastupnikom umjeren (?) Talijan Bartoli. To mu se nećudno činilo, ali se veoma budno staročeskomu glasilu, pražkoj „Politiki“ koja tura u svijet tu drzovitu laž bočkih obreznaca, ako nije Bartoli do skrajnosti radikalna Talijan, onda već neznamo što bi u obće u Istri mogao biti radikalna i bezobzirna.

Rukavačih talijani!! Poznato je našim čitateljima kako je pošlo za rukom nesrećnomu Krstiču zaslijepti većinu biraca izbornos sekcije Rukavac (občina Kastav), da se odmetnu od svoje starine, i od svih ostalih občinara one naše starodavne obćine, da izdadu svoj rod, svoj jezik i sve ostalo, što bi im moralo biti najmilije na ovom svijetu.

Nas su doduše prijatelji s onih strana uvjeravali, da će se to zavedenjaci opametiti, da će uglediti u koji grdnu moralnu propast ih je tućio rećeni nesrećnik i da će na dan izbora svi ih vednu njih pristati uz narodnoga predložjenka, za dra. Laginju — ali to se žalibože nije dogodilo.

Nama nije toliko žao za ono 6 njihovih glasova, jer i tako nemogossmo pobjediti nakon nezakonito provedenih izbora u raznih občinah zapadne Istre, ali nas silno boli, da su oni muzevi toli nizko pali, da su bacili obraz i narodno postenje pod noge, te glasovali dne 10. t. m. za nabjesnijega našega narodnoga protivnika, za talijanskoga kandidata Bartolca. Da su ti zavedenjaci ostali na dan izbora bar kod kuće, ni pol muke, ali pođi glasovati za svoga i narodnoga dušmana, to je svakako odvise. Ako ti muzevi imadu u sebi još samo klicu narodnoga postenja, oni moraju sami pred sobom zaeriviti, oni moraju pred svakom poštom osobom u zemlju pogledati. Kad bismo bili osvjeđeni, da su ti muzevi znali kako grozno griješ proti svomu narodu glasujući za ljutoga narodnoga dušmana, mi bismo im doviknuli sa pjesnikom: „Proklet bio izdajica svoje domovine“, ali ovako neka pade narodno prokletstvo na ono propalo stvorenje, koje ih je zavelo. Da bude međjutim zuilo i daleko potomstvo za izdajničko djelo „Rukavačkih Talijana“, svo njihovih slavnih imena: 1) Frane Kinkela Lovrinov, Dolnji Rukavac br. 1. 2) Vicko Dobrovic-Slocaric, Pabri. 3) Frane Sušanj, Kudeci br. 22. 4) Ivan Poštic stolur, Breg. 5) Jože Serdoc-Marinčić, Matulji. 6) Josip Dermjenic-Kamenjak, Perenići.

Znak vremena. U Poreču talijanski su u V. kuriji za lažliberalnu talijansku stranku proti našoj narodnoj. Činovnici svih c. kr. ureda. Tomu ne treba valjda tumača.

Spoinčfe povud. Prošloga čedna bilo se za V. kuriju u porečkom kotaru. Među „panslavističkim“ agitatori vidila je porečka „baba“ i g. Spoinčica, koji je u ostalom bio u to vrijeme u Voloskom kotaru i koji nije bio u porečkom kotaru već dva godina. Cvrako istinito piša talijanski listovi Istre i Primorja u obće.

Izbor III. kolegija u Trstu i okolici vrši se danas. Kod toga izbora sudjeluje naša okolica i svi oni biraci četvrtog izbornog tjela za gradske izbore u Trstu. Narodni kandidat je g. Ivan Naberger o protakandidat poznati Poldo Mauroer. Nadamo se, da će si naša okolica i ovaj put osvieitati svoje posteno lice.

Izbor za V. kuriju u susjednoj Goričkoj. Dne 10. t. m. bijaše izabran zastupnikom V. kurije za čitavu Goričku-Gradišku slovenski rodoljub g. dr. Anton Gregorčić. K izboru je pristupilo 437 fiducijara. Od ovih glasovalo je za dra. Gregorčića 266 fiducijara, za talijanskoga kandidata Weica 173 fiducijara, a za socijalistu Marna 6 glasova.

Prva žrtva sramotne pobjede židovske stranke u Trstu. U ponedjeljak dne 8. t. m. na večer kadno je pljana ruja po gradu Trstu boćila i urlikala u slavu tobožnje pobjede lažliberalne stranke, bijaše nožem proboden 26 godišnji mladić, rodom Hrvat, imenom Gasparović, radnik u jednoj ovdajsoj tvornici. Kao uzrok tomu divljačkomu činu navajda se taj, što je rećeni mladić pristao socijalista, iz zvan od trojice pristaša lažliberalne stranke sa pogrdnim nazivom: ti si šćavo, jednomu od njih jednostavno odgovorio: ja sam kao i ti. Židovski listovi nastoje zabušuriti ovaj nesretni događaj. Naš mladić ostao je na mjestu mrtav.

Izbor za V. kuriju u Trstu i okolici obavio se dne 8. t. m. Ovdje u Trstu obavio se izbor za V. kuriju po uzoru istarskih izbora. Prevarom, šleparijom i nasiljem proturalni su lažliberalci svoga kandidata. Ovdje je glasovalo bar toliko talijanskih podanika, koliko je glasovao većine imao taj židovski kandidat. Našim biracem uzkratilo se pozivnice u tolikom broju, da je naš kandidat tim izgubio više hiljada glasova.

Nećuvena drzovitost židovsko-lažliberalne stranke s jedne, a skrajni nemar s neke druge strane, pomogao je do sramotne pobjede kandidatu Hortisu, tobož liberalom.

Iz Valog Sela pišu nam 15. t. m.: Kod izbora za V. kuriju liepo se opostinamo: pokazamos, što jesmo. Izabrosmo 5 fiducijara, koji su imali glasova za dienog dra. Laginju, — al od tih dva nas izdase; crn im bio obraz! Od 639 fiducijara sama naša dva pokazase se kao lukavice. Misljamos, da su to najvrđiji, a oni ovako pred našom braćom nas osramotisa. Drugo nam je, da znamo sad na čemu smo i gdje je prava vjera. Pravi pošteni ljudi neshijli gledat svoju korist, već obću, tim više moraju to delat, koji su izbrani od puka, tako, da onaj glas nije samo njihov, nego svih onih, koji su za nije glasovali. Jednoga od njih prestrašise da mu neđe brat imati žitpendije — a za drugog neznamo što je pobjegao u Trst u vrijeme izbora. Valjda i njega čim god zastrašise, jer su njeki govorili našim fiducijarom, da je Laginja framesan. A jedan po pisno je amo, da nas zastraši, da neće nam dati junta nikakove pripomoći. Neznam, što nam je kada dala junta, ako nemišli, da nam je i ona pomogla dati onaj zakon, po kojemu će se morat plaćat za svako die, koje pohajda školu 3 for. — to nam je liepa korist! Ili misli, da nam koristi s tim, da gre na ruku našoj gospodi na komunu, da neđe hrvatski, da se ući našu djecu.

Čudni su naši Talijani poprdili; kad nemogu puk nagovoriti, da budu njihova podrepnica, onda mu počnu govorit svakakove lazi o našim pravcima. Tako sa o dičnom Laginju pronijeli baš po onoj — reć mi, da ti ne rećem — da je framesan. Misle, da kakovi su njihovi ljudi, da su i naši takovi. Za Laginju zna svaki, da je težačke ruke sin, i da mu je priroda srecu vjera otacu i dobro hrvat-kog seljaka. Žive kako mora svaki krsćanin, pošteni je od glave do pete, dobar sa svakim, a osobito sa seljaci, za kojh koristi on govori i radi. Tako je Laginja — a kakov je njihov Bartoli? Za njega se zna, da mu smrdi crkva i svećenici, za dobro pulca se ne skrbi niti riećju ni djelom — njemu je samo do potalijancije iživa Istre. Pa i potom se može vidit kakov je, kad se pomisli, koji su za njega delali, to su svi framesani od Trsta pa do naših „figli d' Italia“ u M. Slnu; da nije njihov neki se bili truditli toliko za njega i onako po framesanski židovsko

agitivali šleparać, strašać. Knjpinad liepo kao blago a i ker liepu. Nadajite rećo je njeki, da nije dobro za Laginju glasovat, jer da je preveć radikalna, da se neđe sporazumit s Taljani. Neznam, što bi htjeli od nas još Taljani, ta i onako oni gospodare s nami u Istri, i ako čemo štogod dobit, moramo se borit, premda smo u ogromnoj većini. Valjda bi htjeli, da nas mogu ubijat i derat, i tad bi bili zadovoljni, kad bi s nami delali kako sa „šćani“. A to je proti naravskom i božjem zakonu, po komu smo svi stvorioi božji i svi pred Bogom jednaki, i svi imamo pravo saćuvati našu narav, dakle i jezik, koji nam je od naravi po Bogu.

I bar onaj, koji je rekao, da je Laginja preveć radikalna — jer čuva sve, moraju naroda t. j. naš liepi jezik — moraju bi znati, jer je ućio viši moral, da moramo uzdržavat naravni zakon i da Laginja iraućit jezik, narod, iz kojeg je nikao, nije radikalna, već hoće, da se pripozna naravski zakon. A griješ proti tomu zakonu, koji nam Hrvatima ne daju škole u našem jeziku, koji nam ne daju pravica i koji nam prete, ako branimo taj zakon. Jeli ovo pravo, da imamo mi taljansku školu i komun? To je grieh proti naravi, a ipak ga podržavaju oni, koji su dužni pazit, da se naravski i božji zakon ovršiva. Čudo je, da sa na 9. t. m. onako glasovali. Tog naime dana bija je obć. sjednica, na kojoj se razpravljalo, da se ući u školi hrvatski kao predmet a i vjeronauk predaje hrvatski. Proti tomu je bio, to se zna naš Skarpa, no ga je po pop Anton Petrina naštkao i zaključilo se jednoglasno, da se obće urede. Čim smo se mi zadovoljili s mrvicom mjesto da pitamo sve, jer i onako to nam neđe puno koristit, jer tko zna kad će se to avest, pa i stalno neće se dobro ovršivati, osobito radi jezika, jer učitelj će ućit djecu hrvatski kako i koliko bude on htio.

No nadat se je, da se neđe bit zadovoljno ovom mrvicom, nego da će se pitat hrvatsku školu, na koju imamo pravo. I to bi se moralo čim prije, da neubijano više sebe i djecu našu kad ih šaljemo u taljansku školu. „Appetito rieri mangiando“ rećko je Skarpa nu sjednici, pa mi mu pokazimo, da se nije prevario. Dakle bez obzira na koga, isćidimo naše pravo a i dobit čemo ga, počnimo se već sada pripravljati za obćinske izbore. I onda kad budemo sami gospodari, čemo nćiniti ono, što se moramo sada nćiniti i boriti. B-g će nam tada dati dobro!

Oveta našemu fiducijaru. Talijani nemogu pregoriti onih 10 fiducijara, što su u Puli za našu izasli i glasovali. Ova ih rana ljuto peće. Osobito se srde na fiducijara u Sijani, na J. Travićicu Šikulu, koji imade tamo liepu i veliku gostionu. Čujemo, da ti ljudi djedovske kulture d'ćaze pred knću, kao tobože, da će u gostionu, a onda viedu: „non andar drento perché ze osteria di Laginja d' un ććaro!“ Čujemo, da se je čak i fjakterom zabranilo da stanu i stoje pred njegovom kućom.

Znadem, da ove malhitosti talijancića neće ni najmanje škoditi čestitomu Travićicu, jer njegovu izvrstnu gostionu pohajaju — ne mularija, već ljudi, koji se hoće, da okriepie izvrstnom kapljicom. Zato našima iz Alture, Loberihe, Montića, i Sijane tonu preporećamo, da se vraćaju kući, svrnu k našem Šikuli, te radije u njega zalaze komad kruha i izpiju ćasu vina. Biti će im liepše, pametnije i korisnije!

Iz Gresa pišu nam 15. t. m. Kod izbora fiducijara za izvanjske obćine propadamos ordje za sama tri glasa i to usljed nezakonitosti, počinjend od protivne stranke. Prem je pobjeda osjeđurana Spoinčić u sa ogromnom većinom glasova, mi smo ipak uložili utok neka se i odatle razvidi kako se u sadašnjedoba vrše izbori u Istri.

Obćinski sjednica u Kastvu obdržavaj će se u obćinskoj viednici u sobotu 20. marča 1897 ob 9 sati jutro napred sa slediećim dnevnič redom: 1. Čitanje zapisnika zadnje sjednice od 16. februara 1897. 2. Razprava o izgonu Ivana Dra. Krstića iz obćine Kastav. 3. Imenovanje njekojih župana. 4. Odluka vrhu raznih molba za podporu siromaštva, prodaja obć. zemljišta i slična.

Iz Bologa na otoku Gresu. (Konac) Isti dan popodne pošao je signor Francesco Coglievina u Dragozede i to u kuću nekoga Iva Burburana pok. Iva. Tu je dao od ponizoga šumarskoga sluge, Iva Bresca pok. Iva skupiti što je više mogao kućnih glavara, kojim je odkrio cilj svoza putovanja, pounavljajuć ono isto, što je kokodakao u Predošćici. Dne 18. oćno pođne, praćen uvijek od svoza tajnika Vitkovića prispio je u drevnu našu župu Bělju, u kojoj su imali zaprećiti izbori dođuci dan, na 8 sati; poslao je svoje pandore

